

KRISTUS VEIDOTA DZĪVE UN GARA IEDVESTA RUNA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ef. 4:17–32; Kol. 3:1–17; Cah. 8:16; Jes. 63:10; Rom. 8:16, 26, 27.

ATMIŅAS PANTS:

“Līdz ar agrākās dzīves veidu jums jāatmet vecais cilvēks, kas savu kāribu pievilts iet bojā, un jāatjaunojas savā sirdsprātā un jāapgērbj jaunais cilvēks, kas radīts pēc Dieva patiesā taisnībā un svētumā.” (Ef. 4:22–24)

Hosē Antonio daudzus gadus dzīvoja kā bezpajumtnieks uz ielas Palmā, Spānijā. Ar pelēkiem, izspūrušiem matiem un bārdu Hosē izskatījās vecāks par saviem 57 gadiem. Kādu dienu frizētavas īpašnieks Salva Garsija pienāca pie Hosē un piedāvāja pārmaiņas.

Hosē sēdēja salona krēslā, kamēr pārvērtību komanda cītīgi grieza, krāsoja un piešķīra stilu noaugušajam vīrietim. Pēc tam Hosē saņēma jaunas, stilīgas drēbes. Un tad viņš sevi ieraudzīja! Sēžot pie spoguļa, Hosē sāka raudāt. “Vai tas esmu es? Es esmu tik citādāks, neviens mani nepazīs!” Vēlāk viņš piebilda: “Tā nebija tikai izskata maiņa. Tas izmainīja manu dzīvi.”

Ef. 4:17–32 Pāvils apgalvo, ka ticīgie ir piedzīvojuši pilnīgu pārvērtību. Viņi ir novilkusi savu veco “es” un ieguvuši savu jauno identitāti, kaut ko līdzīgu Hosē pārmaiņai, taču tā nav tikai ārēja pārvērtība. Tā ietver “atjaunošanos prāta garā” (Ef. 4:23), ienesot dzīvē “patiesu taisnību un svētumu” (Ef. 4:24). Šī ir pilnīga pārvērtība.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 19. augustā.

Lejupejošā grēka spirāle

Salīdzini Ef. 4:17–23 un Kol. 3:1–17. Kā Pāvils iestājas par to, ka ticīgajiem jādzīvo tā, lai veicinātu draudzes vienotību? _____

Iepriekšējā daļā Ef. 4:1–16 Pāvila tēma bija draudzes vienotība. Ja mēs salīdzinām Ef. 4:1 un Ef. 4:17, mēs varam pamanīt, cik šie divi pamudinājumi ir līdzīgi, kā tie runā par staigāšanu vai dzīvošanu. Šī līdzība rosina domāt, ka Pāvils runā par to pašu tēmu – par vienotību un dzīvesveidu, kas to atbalsta, – bet no jauna un sākotnēji negatīvāka skatupunkta.

Ef. 4:17–24 pagānu dzīvesveidu, ko Pāvils uzskata par vienotību graužošu, (Ef. 4:17–19) viņš pretstata patiesam kristīgas dzīves modelim, kas to veicina (Ef. 4:20–24). Lasot Pāvila skarbo izklaidīgā pagānu dzīvesveida kritiku, mums vajadzētu atcerēties viņa pārliedību, ka Dievs ir pestījis pagānus Kristū un piedāvājis viņiem pilnīgu sadraudzību ar Dieva tautu (Ef. 2:11–22, Ef. 3:1–13). Ef. 4:17–19 viņš piedāvā ierobežotu un negatīvu aprakstu “pēc miesas pagāniem” (Ef. 2:11).

Pāvils ir nobažījies ne tikai par atsevišķiem pagānu grēkiem vai uzvedību. Viņš ir nobažījies par uzvedības modeli, lejupejošu dzīves trajektoriju grēka skavās. Ef. 4:17–19 centrā ir bezjūtīga garīguma portrets: “.. sava sirdsprāta tukšībā savas nezināšanas dēļ un sirds apcietinātības dēļ, aptumšojušies savā sapratnē un atsvešinājušies dzīvībai, kas no Dieva.” (Ef. 4:17, 18) Šis bezjūtīgais garīgums ir aptumšotas izpratnes avots šī Bībeles teksta sākumā (“nezināšanas dēļ, kas ir viņos, viņu sirds cietības dēļ. Viņi ir kļuvuši bezjūtīgi” – Ef. 4:18, 19, ESV) un netīklās paražas, kas uzsvērtas beigās (“un padevušies jutekliskumam, kārodami nodoties visāda veida nešķīstībai” – Ef. 4:19, ESV). Atsvešinājušies no Dieva, viņi nezina, kā dzīvot, un, aizgājuši no Viņa glābjošās žēlastības, viņi turpina grēka un samaitātības lejupejošo spirāli.

Kāda ir tava personīgā pieredze ar grēka varu, kas turpina stumt cilvēku lejā vēl lielākā grēkā? _____

Dramatiska apģērba maiņa

Kādu būtisku galveno domu Pāvils cenšas viņiem pateikt, pārstāstot savu klausītāju atgriešanās stāstu? (Ef. 4:20–24). _____

Aprakstījis viņu iepriekšējo, pagānisko eksistenci (Ef. 4:17–19), Pāvils nesaka: “Bet tā jūs par Kristu neesat mācījušies.” Viņš izsaucas: “Bet tā jūs Kristu neesat mācījušies!” (Ef. 4:20) Atzīmējot, ka viņa klausītāji ir “dzirdējuši Viņu” [Kristu] un ir mācījušies “Viņā” (Ef. 4:21, ESV) vai “no Viņa” (NKJV), Pāvils tālāk ar frāzi “patiesība ir Jēzū” (Ef. 4:21) iestājas par Kristus veidotas dzīves pieņemšanu. Pāvilam nonākšana pie ticības balstās uz personīgu savienību ar Kristu, kas ir tik dzīva un reāla, ka to var aprakstīt kā “Kristus mācīšanos”. Mēs atzīstam, ka augšāmceltais un paaugstinātais Jēzus ir dzīvs un klātesošs kopā ar mums. Mūs veido Viņa mācības un paraugs, mēs vingrināmies būt uzticīgi Viņam kā savam dzīvajam Kungam. Mēs atveram savu dzīvi Viņa aktīvajai vadībai un virzībai ar Gara un Vārda palīdzību.

Pāvils mums stāsta, ka Kristum līdzīgas dzīves pieņemšanai nepieciešami trīs procesi, ko viņš pauž ar apģērba metaforu: (1) “jāatmet” jeb jānovelk vecais dzīvesveids (Ef. 4:22), (2) jāpiedzīvo iekšēja atjaunošanās (Ef. 4:23) un (3) jāapģērbj jaunais, Dievam līdzīgais dzīvesveids (Ef. 4:24). Pāvila metafora atspoguļo apģērba izmantošanu Vecajā Derībā kā simbolu gan grēcīgumam (piem., Ps. 73:6; Cah. 3:3, 4; Mal. 2:16), gan glābšanai (piem., Jes. 61:10; Ec. 16:8; Cah. 3:4, 5).

Senajos laikos vīrieši valkāja tuniku līdz celim kā apakšveļu un apmetni jeb mantiju, lai pasargātu sevi no saules. Līdzīgi arī sievietēm bija tunika un tērps. Kultūras, kas atspoguļotas Bībelē, bija izdzīvošanas kultūras. Apģērbs bija dārgs un tika lietots ilgu laiku. Bija neparasti, ja cilvēkam piederēja vairāk nekā viens apģērba komplekts. Šī apģērba kvalitāte un stils liecināja par valkātāja statusu. Nomainīt drēbes, tas ir, nomainīt vienu apģērba komplektu pret citu, bija neparasts un svarīgs notikums (nevis sākums, kā tas ir daudzās mūsdienu kultūrās). Pāvils iztēlojas, ka pārmaiņas dzīvē ir tikpat ievērojamas kā viena apģērba maiņa pret citu 1. gadsimta kontekstā.

Kāda ir atšķirība – būtiskā atšķirība – starp mācīšanos par Kristu un Kristus mācīšanos? _____

Vienotību veidojoša, žēlastības pilna runa

Kuri no Pāvila padomiem par runas izmantošanu ticīgo vidū tev šķiet vissvarīgākie tieši tagad? Kāpēc? (Ef. 4:25–29) _____

Pāvils atkārtoti izmanto interesantu struktūru Ef. 4:25–32, ko ilustrē Ef. 4:25 negatīvā pavēle (“atmetiet melus”), pēc tam pozitīva pavēle (“runājiet patiesību ikviens ar savu tuvāko”) un tad paskaidrojums (“jo mēs savā starpā esam locekļi”, kas, šķiet, nozīmē to, ka mēs esam vienas miesas locekļi un tikpat cieši saistīti cits ar citu kā viena ķermeņa daļas). Pāvila pamudinājums “runāt patiesību” nav aicinājums konfrontēt citus draudzes locekļus ar netaktiskiem faktu citējumiem. Pāvils atsaucas uz Cah. 8:16, kur mudina runāt patiesību, lai veicinātu mieru.

Tā kā Ef. 4:31 Pāvils noraida dusmas un naidīgas runas, viņa vārdi Ef. 4:26 nav atļauja izrādīt dusmas draudzē. Drīzāk Pāvils pieļauj dusmu iespējamību, vienlaikus ierobežojot to izpausmi, liekot paturēt prātā: “Ja tu kļūsti dusmīgs, neļauj dusmām nest augļus pilnā grēkā.”

Šķiet, Pāvils pārtrauc šo runas tēmu ar negatīvu pavēli zagļiem: “Kas zadzis, lai vairs nezog.” (Ef. 4:28) Pozitīvā doma – zaglim ir jācenšas “sev sagādāt godīgu iztiku ar savu roku darbu” (Ef. 4:28, skat. arī 1. Kor. 4:12, 1. Tes. 4:11), balstoties uz pamatojumu – “lai būtu, ko dot tam, kas ir trūkumā” (Ef. 4:28). Varbūt Pāvils iekļauj šos vārdus par zagļiem tāpēc, ka pastāv saistība starp zagli un melu runāšanu, kā to ilustrē Ananijas un Safiras stāsts Ap. d. 5:1–11. Pāvila ticība Kristus pārveidojošajam spēkam ir tik spēcīga, ka viņš redz zagļus kļūstam par labdariem!

Pēc tam Pāvils dod norādījumu: “No jūsu mutes lai nenāk neviens nekrietns vārds” (Ef. 4:29), kas apraksta, kā iznīcinošs vārds šķietami neapstādināmā veidā dodas pāri lūpām, lai darītu savu kaitniecisko darbu. Pozitīvā doma – Pāvils iztēlojas, kā jebkurš negatīvs teikums tiek ne tikai apstādināts, bet aizstāts ar vārdiem, kas atbilst trim kritērijiem: (1) “ceļ draudzi”, (2) “atbilst situācijai” un (3) “nes svētību klausītājiem” (Ef. 4:29, ESV). Ja visi mūsu vārdi varētu būt tieši tādi!

Svētais Gars ticīgo dzīvē

Pārrunājot runāšanas grēkus kristīgajā kopienā, kādu pārlicību Pāvils līdzdala par Svētā Gara klātbūtni ticīgajos? Ef. 4:30. _____

Pāvils vienlaikus izsaka gan biedējošu brīdinājumu, gan sirsnīgu apsolījumu. Mūsu grēki citam pret citu draudzē navniecīgas nepareizības ar mazām sekām: Svēto Garu apbēdina runas dāvanas nepareiza izmantošana, jo tā pazemo citus (Ef. 4:25–27, 29, 31, 32). Tas, ka Pāvils atbalso Jes. 63:10, uzsver nopietno brīdinājumu: “Bet tie bija nepaklausīgi un apkaitināja Viņa Svēto Garu, tādēļ Viņš kļuva tiem par ienaidnieku un karoja pret viņiem.”

Mierinošā apsolījumā Pāvils apliecina, ka Svētais Gars apzīmogo ticīgos no tās dienas, kad viņi pieņēma Kristu (Ef. 1:13, 14), līdz “atpestīšanas dienai” (Ef. 4:30). Gara attiecības ar ticīgajiem nav trauslas, bet noturīgas. Kad ticīgie apkauno Gara iemājojošo klātbūtni, izmantojot kā ieroci Dieva runas dāvanu, Gars nevis atstāj cilvēku, bet sēro. Gara nodoms ir palikt kopā ar ticīgajiem, kas iezīmēti kā Viņa īpašums un tiks pasargāti līdz Kristus nākšanai.

Pāvils uzsver Gara pilnīgo dievišķumu ar vārdiem “Dieva Svētais Gars” un izceļ Garu kā personu, attēlojot Svēto Garu kā apbēdinātu (skat. arī Rom. 8:16, 26, 27; 1. Kor. 2:10, 13; 1. Kor. 12:11; Gal. 5:17, 18).

Mums jābūt uzmanīgiem, runājot par Dievišķo Trīsvienību. Gars ir gan viens, gan atšķirīgs no Tēva un Dēla. “Garam ir pašam Sava brīva griba un attiecīgi izvēles. Viņš var būt apbēdināts, un Viņu var zaimot. Šāds raksturojums atbilst personai, nevis tikai spēkam vai ietekmei. Vai Gars ir persona, tieši tāpat kā tu un es? Mums nevajadzētu izmantot ierobežotu cilvēku terminoloģiju, lai aprakstītu dievišķo, un Gars ir kaut kas tāds, kas cilvēks nekad nevarēs būt.” (Paul Petersen “God in 3 Persons – In the New Testament” (Silver Spring, MD: Biblical Research Institute, 2015), 20. lpp.)

“Dieva Svētais Gars” dzīvo tik tuvā kontaktā ar mums, ka mūsu rīcība Viņu ietekmē. Mēs dzīvojam kopā ar Dievības locekli, kas ir solījies būt ar mums ilgstošās attiecībās, apzīmogojot mūs līdz laika galam. Kādai vajadzētu būt mūsu ticības reakcijai uz šo brīnišķīgo patiesību? _____

Laipnība rūgtuma vietā

Atsaucoties uz “atpestīšanas dienu” (Ef. 4:30), Pāvils aicināja lasītājus pārdomāt savu runas dāvanas izmantošanu Kristus otrās atnākšanas kontekstā. Līdz ar to Ef. 4:31, 32 varam saprast kā norādes par runas izmantošanu, tuvojoties šim varenajam notikumam.

*Kāda attieksme un uzvedība saistībā ar runu ir jāatmet Kristus atgriešanās gaismā?
Kāda attieksme un uzvedība ir jāīsteno? Ef. 4:31, 32.* _____

Pēdējā pamudinājumā Ef. 4:17–32 Pāvils atkal sniedz negatīvu pavēli, nosaucot sešus netikumus, kam jābūt “tālu no jums” (Ef. 4:31), pēc tam pozitīvu pavēli būt laipniem, žēlsirdīgiem un piedodošiem (Ef. 4:32) un tad pamatojumu. Ticīgajiem ir jāpiedod cits citam, kā “Dievs Kristū jums ir piedēvis” (Ef. 4:32). Sešu netikumu saraksts sākas un beidzas ar vispārīgiem, visaptverošiem jēdzieniem – “katru rūgtumu” un “katru ļaunprātību”. Pa vidu ir četri papildu jēdzieni – “ātrsirdība, dusmas, bāršanās un zaimi” (Ef. 4:31).

Pēdējais ir tulkojums no grieķu valodas vārda “blasfemia”, no kā angļu valodā aizgūts Dieva zaimošana jēdziens. Tomēr šis grieķu valodas vārds apzīmē runu, kas ceļ neslavu vai nu Dievam, vai citiem cilvēkiem – “neslava” vai “ļauna runāšana”. Šajā sarakstā rūgtums, ātrsirdība un dusmas, šķiet, nonāk līdz dusmīgai runāšanai (protests, neslava). Būtībā Pāvils demilitarizē kristīgo runu. Attieksme, kas motivē naidīgu runu un retoriskus strīdus, no kristīgā arsenāla ir jāaizvāc. Kristīgā kopiena plauks un draudzes vienotība tiks veicināta (salīdzini ar Ef. 4:1–16) tikai tad, kad šīs lietas būs noliktas malā.

Jāuzsver, ka ļauna runāšana nav jāapspiež, bet jāaizstāj. Mūsu rīcībai un sarunām Kristus ģimenē – un ārpus tās – nav jāizaug no dusmām, bet tām jābūt laipnības, žēlsirdības un piedošanas motivētām, balstoties uz visaugstāko standartu – piedošanu, ko Dievs mums ir dāvājis Kristū (Ef. 4:32). Pāvils atklāj “vertikālu piedošanu” (ko Dievs piedāvā mums) kā modeli “horizontālai piedošanai” (ko mēs sniedzam cits citam; salīdzini Kol. 3:13; Mt. 6:12, 14, 15).

Padomā par savu vārdu spēku. Kā tu vari tos izmantot, lai paceltu, iedrošinātu un vairotu ticību? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Lai jūsu sarunas ir tāda rakstura, ka jums nav vajadzības nožēlot. ‘Neapbēdinait Dieva Svēto Garu, ar ko esat apzīmogoti atpestīšanas dienai.’ [...] Ja jums ir mīlestība sirdī, jūs centīsieties stiprināt un pacelt savu brāli vissvētākajā ticībā. Ja tiek izteikts vārds, kas ir kaitējošs jūsu drauga vai brāļa raksturam, neveiciniet šo ļauno runāšanu. Tas ir ienaidnieka darbs. Laipni atgādiniet runātājam, ka Dieva vārds aizliedz šāda veida sarunas.” (Elena Vaita “Advent Review and Sabbath Herald”, June 5, 1888.)

Kā mainītos jūsu draudze, ja jums un visiem pārējiem locekļiem būtu jāizdara šādas apņemšanās un jādzīvo saskaņā ar tām?

1. Mana ietekme Septītās dienas adventistu baznīcas ģimenē un ārpus tās būs pozitīva, paceļoša, ticību vairojoša un morāli veicinoša.
2. Atceroties Kristus aicinājumu uz vienotību un mīlestību, es tērēšu vairāk enerģijas, lai atbalstītu tos, kas saskaņā ar manu izpratni dara un runā labu, nevis norādīšu uz kļūdainiem cilvēkiem (Jņ. 13:34, 35; Jņ. 17:20–23, Ef. 4:1–6, 1. Tes. 5:9–11).
3. Kad es savam ticības biedram nepiekrītu, es tomēr izrādīšu viņam cieņu. Es pieņemšu, ka viņš ir godīgs un nodevies Kristum. Es izteikšu savu atšķirīgo viedokli maigi, nevis asi (Ef. 4:31, 32).
4. Es dzīvošu priecīgi, meklējot izdevības pacelt un atbalstīt draudzes locekļus, jo es gaidu Kristus atgriešanos (Ef. 4:29, 30; Gal. 6:2; Ebr. 10:24, 25).

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pārskati visas 11 reizes Vēstulē efeziešiem, kur Pāvils apraksta trīs Dievības locekļus strādājam kopā, lai glābtu cilvēku. Kā šis atkārtotais uzsvars veido mūsu izpratni par Dievību? Ef. 1:3–14, Ef. 1:15–23, Ef. 2:11–18, Ef. 2:19–22, Ef. 3:1–13, Ef. 3:14–19, Ef. 4:4–6, Ef. 4:17–24, Ef. 4:25–32, Ef. 5:15–20, Ef. 6:10–20 (kur “Kungs” Ef. 6:10 attiecas uz Kristu).
2. Kā Pāvila padoms par kristieša runu (Ef. 4:25–32) attiecas uz “komunikāciju ar datora starpniecību”, kas pārāk bieži tiek izmantota tiranizēšanai un anonīmai “slepkažošanai”?